

Měnová reforma

Měnová reforma, kterou došlo ke znehodnocení československé měny a úspor obyvatelstva, byla připravována od jara 1952, pevných obrysů však **návrh zákona nabyl až během jara 1953**. Zákon o peněžní reformě byl přijat 30. května 1953, tedy pouhý den před započítím celé akce. Kvůli utajení a zduaru reformy se návrhem zákona zabývalo pouze nejužší stranické vedení a byla vydána i podrobná směrnice ministra financí, která sloužila jako praktický návod k provedení reformy.

Peněžní reforma se u československého obyvatelstva setkala s odporem, který byl největší v Plzni, kde došlo k rozsáhlým nepokojům namířeným i proti celorepublikovému vedení KSČ. V průběhu demonstrací byla obsazena budova plzeňské radnice, soudu i rozhlasu, počty demonstrantů se odhadují na 20 000 osob. Po potlačení nepokojů bylo mnoho jejich účastníků odsouzeno, případně jinak perzekvováno.

**Směrnice ministra financí ze dne 30. května
o způsobu provedení peněžní reformy**

1953, květen 30., Praha

NA, ÚPV-S, nezpracováno

Směrnice ministra financí
ze dne 30.května 1953
o způsobu provedení peněžní reformy.

Ministr financí stanoví podle § 10 zákona č. /1953 Sb., o peněžní reformě, a v souhlase s usnesením vlády Československé republiky a ústředního výboru Komunistické strany Československa ze dne 30. května 1953 "O provedení peněžní reformy a zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží";

I.

Podmínky a způsob výměny starých peněz, které jsou v oběhu, za nové peníze vzoru 1953.

Článek 1.

Počínajíc dnem 1. června 1953 dávají se do oběhu nové peníze vzoru 1953: bankovky Státní banky československé po 100, 50, 25 a 10 korunách československých; státopvky Československé republiky po 5 a 3 korunách československých a po 1 koruně československé; mince po 25, 10, 5, 3 haléřích a po 1 haléři.

Článek 2.

Dosavadní peníze všech hodnot, včetně mincí, které jsou nyní v oběhu /dále jen "staré peníze"/, vyměňuje Státní banka československá za nové peníze podle těchto zásad:

a/ Občanům, kteří nepoužívají námezdní práce a nejsou podle bodu 3 vyhlášky ministerstva vnitřního obchodu č. 11/1953 Ú.1., o odběru zboží na vázaném trhu, vyloučení ze zásobování na vázaném trhu, a jejich rodinným příslušníkům se vymění nejvýše po 300 Kčs

starých peněz na osobu v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz. Hotovosti nad tyto částky se vyměňují v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz bez omezení částky.

Stejným způsobem se vyměňují staré peníze občanům /a jejich rodinným příslušníkům/, kteří nepoužívají námezdní práce, avšak jsou podle bodu 4 cit. vyhlášky ministerstva vnitřního obchodu přechodně vyloučení ze zásobování na vázaném trhu /zejména někteří členové jednotných zemědělských družstev a někteří drobní a střední rolníci/.

b/ Všem ostatním občanům se veškerá hotovost vymění v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

c/ Hotovost v pokladnách hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací a zařízení se vymění v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

d/ Výměna obyvatelstvu se provádí na předložení občanského průkazu; občané, kteří nemají občanský průkaz, předloží místo něho potvrzení okresního /obvodního/ velitelství národní bezpečnosti, že si u něho požádali o vydání občanského průkazu.

Občané, kteří uplatňují nárok na zvýhodněnou výměnu podle písm. a/, předloží kromě občanského průkazu svého a svých rodinných příslušníků, pokud mají mít podle příslušných předpisů vlastní občanský průkaz, též lístek pro domácnost.

Jsou-li občané, kteří uplatňují nárok na zvýhodněnou výměnu podle písm. a/, přechodně vyloučení ze zásobování na vázaném trhu, vyžádají si u příslušného národního výboru, aby opatřil jejich lístek pro domácnost doložkou "Nárok na výměnu 300 Kčs" s datem, razítkem a podpisem zodpovědného činitele národního výboru.

Výměna musí být provedena najednou pro veškeré osoby zapsané v témže lístku pro domácnost.

Listek pro domácnost se ponechá u výměnného střediska za účelem dodatečné kontroly správnosti údajů při výměně.

e/ K výměně se přijímají pouze ty peníze, které si zachovaly znaky platebního prostředku, stanovené směrnicemi Státní banky československé.

Článek 3.

Výměna starých peněz za nové peníze bude na celém území československé republiky provedena ve dnech 1., 2., 3. a 4. června 1953.

Článek 4.

Výměnu starých peněz podle článku 2 a 3 provádějí všechny orgány Státní banky československé a zvláště k tomu účelu organizovaná výměnná střediska Státní banky československé.

Jako výměnná střediska mohou působit státní spořitelny, poštovní úřady, větší výrobní a jiné podniky, úřady a organizace, a to se souhlasem příslušného okresního resp. obvodního národního výboru, který potvrdí seznam výměnných středisek a okruh jejich působnosti při výměně peněz.

Na podkladě těchto seznamů oznámí pobočka Státní banky československé obyvatelstvu pracovní dobu jednotlivých výměnných středisek, a to v souhlase s místním národním výborem, místním tiskem, vyhláškami, místním rozhlasem nebo jiným způsobem v místě obvyklým. Výměnná střediska jsou povinna začínat pracovní dobu nejpozději v 8 hodin ráno a pracovat nejméně 12 hodin denně.

Poznámka 1.

Pokud se působnost kteréhokoli výměnného střediska vztahuje na určitou oblast, musí být v seznamu přesně uvedeno, které osady nebo které části města nebo osady jsou do této působnosti zahrnuty.

Pokud nemá činnost některých výměnných středisek při větších podnicích, nemocnicích, společných ubytovnách, vojenských útve-
rech

a pod. oblastní povahu, nýbrž zahrnuje určitý okruh osob /jako na příklad zaměstnance větších podniků, nemocných v nemocnicích a pracovníků v nemocnicích a pod./, nutno tuto působnost v seznamu označit.

Výměnné středisko má právo provádět výměnu jen těm osobám, které k němu podle seznamu patří, a to téže osobě jen jednou.

Poznámka 2.

Každé výměnné středisko musí být opatřeno zvenčí i uvnitř místností, kde se bude výměna provádět, jasným nápisem "výměnné středisko Státní banky československé" a vyznačením svého čísla.

Článek 5.

Ředitelům a hlavním účetním hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací a zařízení, ve kterých byla zřízena výměnná střediska, jakož i pracovníkům výměnných středisek se ukládá osobní odpovědnost za přísné dodržování podmínek výměny, předepsaných těmito směrnicemi a všech ostatních pokynů, vydaných k provedení výměny, i za peněžní prostředky, jež jim byly svěřeny k provedení výměny.

Článek 6.

Všechny hospodářské, rozpočtové a ostatní organizace a zařízení včetně jednotných zemědělských družstev jsou povinny zjistit večer dne 31.května 1953, avšak nejpozději 1.června 1953 do 9 hodin stav svých pokladních hotovostí a sepsat protokoly, ve kterých se uvedou podle druhů zvlášť papírové peníze a zvlášť mince. K okamžiku soupisu pokladní hotovosti musí inkasisté odevzdat do pokladen inkasované hotovosti.

Soupis pokladní hotovosti a sepsání protokolu provádějí zvláštní komise, složené z ředitele, hlavního účetního a pokladníka nebo z osob, které je odpovědně zastupují. V maloobchodních podnicích všech druhů musí být komise doplněna zástupcem místního národního výboru.

Na podkladě řádně podepsaného protokolu se provede v účetních knihách /v pokladním deníku/ zápis o zjištěném zůstatku starých peněz a současně se provede zápis o přepočtu zjištěného zůstatku starých peněz v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz. Rozdíl v přepočtu pokladního zůstatku bude zapsán na bilanční účet "Přepočet pokladního zůstatku", který bude k tomuto účelu zřízen.

Hospodářské, rozpočtové a ostatní organizace a zařízení musí odevzdat hotovost ve starých penězích, zjištěnou podle protokolu, ve dnech 1. a 2. června 1953 peněžnímu ústavu, u kterého mají svůj obrátový nebo běžný účet; tato hotovost jim bude přepočtena v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz a připsána k dobru na jejich účet.

Pokladní hotovost k 1. červnu 1953 musí být vyjádřena už v nových penězích.

Článek 7.

Inkasisté hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací a zařízení odpovídají za odevzdání běžné dokumentace s výpočtem inkasa provedeného před 1. červnem 1953 nejpozději v tom okamžiku, ke kterému bude komisionelně zjištěna pokladní hotovost jejich organizace ve starých penězích.

Pokud inkasisté odevzdají toto vyúčtování ve starých penězích později, než je uvedeno v předcházejícím odstavci, nebo později než do 9 hodin dne 1. června 1953, uhradí v nových penězích rozdíl mezi výpočtem v nominální hodnotě starých peněz a mezi přepočtem této částky v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

II.

Způsob a lhůty pro placení starými penězi.

Článek 8.

Obchody, všechny ostatní hospodářské, rozpočtové a jiné organizace a zařízení jsou povinny přijímat platby ve starých penězích během výměnné lhůty, t.j. ode dne 1.června 1953 do 4.června 1953, ve výměnném poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Po uplynutí této výměnné lhůty, t.j. od 5.června 1953, zastavuje se oběh starých peněz a staré peníze se ruší a ztrácí svou platnost.

Článek 9.

Tržby a ostatní inkaso hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací a zařízení ve starých penězích se odvádějí v době výměny podle článku 3 jako obvykle do pobočky Státní banky československé, na poštovní úřad nebo do státní spořitelny; přepočít se provádí v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Hotovost ve starých penězích, inkasovaná poslední den výměny, musí být odvedena do pokladen poboček Státní banky československé, poštovních úřadů nebo státních spořitelé nejpozději dopoledne příštího dne, t.j. do 12 hodin dne 5.června 1953.

Článek 10.

Výměnná střediska, vybudovaná Státní bankou československou při hospodářských, rozpočtových a ostatních organizacích a zařízeních, jsou povinna vyúčtovat a složit Státní bance československé všechny vyměněné staré peníze, jakož i zůstatky nových peněz ihned po skončení práce výměnného střediska, avšak nejpozději do 5.června 1953, t.j. příští den po skončení lhůty pro výměnu starých peněz.

Článek 11.

Státní banka československá přijímá hotovosti ve starých penězích od státních spořitelů, poštovních úřadů a poboček Investiční banky nejdéle příštího dne po ukončení výměny, t.j. nejpozději do 18 hodin dne 5.června 1953.

Článek 12.

18 hodin dne 5.června 1953.

Zaměstnanci hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací a zařízení, kteří ve dnech 1. až 4. června 1953 přijali platby ve starých penězích v jejich plné nominální hodnotě, nebo kteří přijali tyto peníze po uplynutí lhůty jejich oběhu podle článku 8, odpovídají majetkově za celou vyšší škodu, která tím vznikla.

Článek 13.

Poštovních známek a kolků, které byly v oběhu dne 31.května 1953, je možno používat při přepočtu 50 Kčs jmenovité hodnoty ve starých penězích za 1 Kčs nových peněz. Tyto známky a kolky budou postupně ve stejném poměru vyměňovány za nové.

Staré poštovní známky a kolky platí do 30.června 1953 včetně a po uplynutí této lhůty pozbývají platnosti.

Článek 14.

Odběrní poukázky /bony/ akciové společnosti Darex, vydané do 31.května 1953, se vymění bez omezení v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Tato výměna bude provedena jen, pokud poukázky budou předloženy ve lhůtě, stanovené pro výměnu starých peněz, t.j. od 1. června do 4.června 1953 včetně. Výměnu provedou pobočky Státní banky československé v místech, kde jsou prodejny Darexu.

Článek 15.

Počínajíc dnem 1. června 1953 vyplácejí peněžní ústavy hotovosti z účtů a vkladů v nových penězích.

III.

Přepočet mezd, cen, tarifů a sazeb daní a dávek
a závazků z poskytnutých půjček.

Článek 16.

Ke dni 1. června 1953 se přepočítávají v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz

a) všechny druhy mezd, platů, premií a ostatních odměn za práce a služby,

b) pense, stipendia, podpory, příplatky na rodinné příslušníky, jakož i jiné výplaty,

c) všechny druhy cen a tarifů za zboží a služby,

d) základy pro výpočet daní, dávek a poplatků a pro poskytnutí slev sazby daní a poplatků, pojistného a ostatních státních a místních dávek, jestliže jsou stanoveny pevnou částkou, jakož i výše peněžitých trestů.

Všechny hospodářské, rozpočtové a ostatní organizace a zařízení jsou povinny zajistit, aby v tomto přepočítacím poměru svoje platební povinnosti plnily a plnění požadovaly.

Osoby, které počínajíc dnem 1. června 1953 provedou plat-

IV.

Výplata mezd a peněžních odměn, pensí, stipendií
a podpor v nových penězích vzoru 1953.

Článek 17.

Všechny hospodářské, rozpočtové a ostatní organizace a zařízení jsou povinny vyplatit v nových penězích v době od 1.června do 4.června 1953:

mzdy dělníkům a úředníkům za druhou polovinu května 1953, pokud jde o mzdy, které se vyplácejí za dva týdny nebo za půl měsíce pozadu,

mzdy za první polovinu června, pokud jde o mzdy, které se vyplácejí za půl měsíce, ale ještě přechodně dopředu,

pense, stipendia a sociální podpory na celý měsíc červen.

Článek 18.

Orgány Státní banky československé oznámí každé hospodářské, rozpočtové a jiné organizaci a zařízení den, kdy dostanou hotovosti pro provádění plateb podle článku 17,

V.

Způsob přepočtu uložených prostředků ve státních
spořitelnách a ve Státní bance československé.

Článek 19.

Vklady na vkladní knížky a vklady na běžné (vkladové) účty obyvatelstva ve státních spořitelnách a ve Státní bance československé, s výjimkou vázaných vkladů, se ke dni 1.června 1953 přepočítávají podle těchto zásad:

a) Vklady na vkladních knížkách dělníků a úředníků z pravidelného závodního spoření, vklady na vkladních knížkách žáků, včetně vkladů kroužků střadatelů školního spoření, jakož i zůstatky vkladů na vkladních knížkách, kterými byly vyplaceny prémie laureátům státních cen, v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

b) vklady do 5.000 Kčs včetně - v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

c) vklady nad 5.000 Kčs do 10.000 Kčs takto: částka vkladu do 5.000 Kčs včetně, podle předchozího odstavce, zbytek do 10.000 Kčs včetně, v poměru 6,25 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

d) vklady nad 10.000 Kčs do 20.000 Kčs takto: částka vkladu do 10.000 Kčs včetně, podle předchozího odstavce, zbytek do 20.000 Kčs včetně, v poměru 10 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

e) vklady nad 20.000 Kčs do 50.000 Kčs takto: částka vkladu do 20.000 Kčs včetně, podle předchozího odstavce a zbytek vkladu do 50.000 Kčs včetně, v poměru 25 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

f) vklady nad 50.000 Kčs takto: částka do 50.000 Kčs včetně, podle předchozího odstavce, zbytek v poměru 30 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz;

g) vklady obyvatelstva, složené na nové vkladové účty nebo na nové vkladní knížky počínajíc dnem 16.května 1953, se přepočtou v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 20.

Při stanovení zůstatku vkladu podle článku 19 se nepřihlíží k úrokům za leden až květen běžného roku. Úroky za leden až květen 1953 budou vypočteny takto:

a) u vkladů, uvedených pod písm. a) a b) předcházejícího článku bude přepočet proveden v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz,

b) u vkladů, uvedených pod písm. c), d), a e) předcházejícího článku bude přepočet proveden v poměru 10 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz,

c) u vkladů ve starých penězích nad Kčs 50.000 bude přepočet proveden v poměru 30 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Přepočet vypočtených úroků z vkladů se provede ve lhůtách, které určí ministerstvo financí.

Článek 21.

Přepočet vkladů a úroků z vkladů k 31.květnu 1953 podle článků 19 a 20 se provádí individuálně podle jednotlivých vkladových účtů. Tam, kde je peněžnímu ústavu známo, že jeden majitel má více vkladních účtů nebo vkladů na vkladních knížkách nebo běžných účtech, bude přepočet proveden podle zůstatku vkladů na všech účtech tohoto vkladatele.

Článek 22.

Peněžní prostředky na obrátových a běžných účtech hospodářských, rozpočtových a ostatních organizací a zařízení, jako vklady na běžných a obrátových účtech státu, státních zařízení, státních, národních, komunálních a družstevních podniků, vklady na běžných účtech jednotných zemědělských družstev III. a IV. typu včetně jejich vkladů na účtech nedělitelných fondů, budou ke dni 1.června 1953 přepočteny v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz. Vklady na běžných účtech jednotných zemědělských družstev I. a II. typu se však přepočítají jako vklady na vkladních knížkách podle článku 19.

Prostředky zastupitelských úřadů, uložené na účtech u Státní banky, se přepočítají v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Poznámka:

Vklady na vkladních knížkách se považují za vklady obyvatelstva. Jestliže hospodářské, rozpočtové či jiné organizace a zařízení, nehledíce na zákonná ustanovení vládní vyhlášky č. 387 ze dne 31. prosince 1952, ponechaly své prostředky jako vklady na vkladních knížkách, nemohou žádat, aby jim byl proveden přepočet pro vklady na běžných a obrátových účtech podle bodu 22 těchto směrnic; tímto není dotčena soudní odpovědnost ředitelů a hlavních účetních hospodářských, rozpočtových či jiných organizací a zařízení za škodu, kterou způsobí hospodářským, rozpočtovým či jiným organizacím a zařízení, nedodržením příslušných zákonných ustanovení.

Článek 23.

Prostředky na běžných účtech soukromých průmyslových, obchodních a jiných podniků, s výjimkou zemědělských závodů drobných a středních rolníků, se bez omezení částky přepočítají podle těchto zásad:

a) částka, nutná pro normální činnost podniku, ale nepřevyšující částku mezd vyplacenou dělníkům v předcházejícím měsíci, bude přepočtena v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz,

b) zbývající částka v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 24.

Vklady na běžných účtech, na které byly soukromým osobám skládány hospodářskými, rozpočtovými a ostatními organi-

sacemi a zařízeními částky za prodej nebo nájem movitostí nebo nemovitostí, nebo vklady na běžných účtech, na které je podle zákona č. 80/1952 Sb., o domovní dani, převáděno nájemné z činžovních domů, se přepočítají v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 25.

Prémie životního pojištění se přepočtou v poměru 20 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 26.

Ve dnech 1. až 5.června 1953 se ve státních spořitelnách a ve Státní bance československé nepřijímají ani nevyplácejí vklady obyvatelstva; počínaje dnem 6.června 1953 se vklady přijímají a vyplácejí jako obvykle.

VI.

O vázaných vkladech a cenných papírech.

Článek 27.

Dnem 1.června 1953 se ruší pohledávky a závazky

- a) ze vkladů vázaných podle § 7 dekretu č.91/1945 Sb.,
- b) z tuzemských cenných papírů v povinné úschově podle dekretu č.95/1945 Sb.,
- c) z pojištění na život, pokud se mají podle § 7, odst.1 č.1 zákona č.141/1947 Sb., o Likvidačním fondu měnovém, plnit poukazem na vázaný vklad,
- d) z dluhopisů československého státu, vydaných po roce 1945,
- e) z dílčích dluhopisů a zástavních listů, vydaných po roce 1945 bývalými úvěrními ústavy.

VII.

Způsob zúčtování dluhů a jiných závazků a
pohledávek.

Článek 28.

Dluhy a smluvní závazky mezi hospodářskými, rozpočtovými a ostatními organizacemi a zařízeními, jakož i v korunách vyjádřené dluhy a smluvní závazky mezi Československou republikou a cizími státy se přepočítají v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 29.

Závazky obyvatelstva z titulu daní, půjček, pojistného a jiných plateb vůči hospodářským, rozpočtovým či jiným organizacím a zařízením, budou placeny v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 30.

Všechny peněžní částky, které mají být zaplacený hospodářskými, rozpočtovými nebo ostatními organizacemi a zařízeními jednotlivým občanům, na př. mzdy, honoráře, prémie, penze, podpory, částky za výkup, výhry a všechny ostatní platby, které občané nevybrali nebo neobdrželi před 1.červnem 1953, budou proplaceny počínajíc dnem 1.června 1953 v nových penězích v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Stejně budou obyvatelstvu přepočteny různé zálohy, složené hospodářským, rozpočtovým nebo jiným organizacím a zařízením a prostředky, které jsou na depositních účtech jednotlivých občanů.

Mzdy dělníkům a úředníkům podle článku 17, jakož i částky za výkup zemědělských výrobků, uskutečněný počínajíc dnem

16.května 1953 se však přepočítají v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Platby obyvatelstva na daně, dávky a poplatky, příspěvky národního pojištění a jiné příspěvky, nájemné, pojistné, splátky na dluhy a podobně, které byly zaplacený od 16.května do 31.května 1953, ačkoli byly splatny až po 15.červnu 1953, se přepočtou v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 31.

Dnem 1.června 1953 se zastavuje prodej losů Československé třídní loterie. Poslední tah u prodaných losů bude proveden dne 15.června 1953. Loterní výhry u tohoto tahu se přepočítají v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 32.

Všechny druhy úhrad, určených k hotové výplatě obyvatelstvu, poštovním převodem, šekem, peněžním dopisem nebo ostatními druhy peněžních převodů a akreditivy, na něž bylo placeno nebo uhrazeno úřadům nebo bankám a státním spořitelnám do 31.května 1953, budou provedeny v nových penězích v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Ve stejném poměru budou proplaceny poukazy téhož druhu hospodářským, rozpočtovým či jiným organizacím a zařízením, jestliže se jejich výplata provádí v hotovosti.

Převodní příkazy ve starých penězích z účtů poboček bank a státních spořitelů k zúčtování na obrátové nebo běžné účty nebo na vkladní knížky v jiných pobočkách banky nebo v jiných spořitelnách, vystavené dne 29.května 1953 nebo dříve, a které došly do peněžního ústavu do 31.května 1953, budou provedeny ve starých penězích, t.j. částky, které se tímto způsobem

převádějí, budou přepočteny po zaúčtování na účtě způsobem, stanoveným pro přepočet zůstatků na obrátových, běžných nebo vkladových účtech podle článků 19, až 24.

Článek 33.

Datum přijetí peněz nebo úhrad peněžním ústavem nebo poštou u převodů a akreditivů podle článku 32 odst.1 se určí takto:

a) u telegrafických převodů - podle data, kdy byla telegrafická poukázka podána u poštovního úřadu; datum je uvedeno v telegrafické poukázce;

b) u poštovních poukázek - podle kalendářního razítka, otištěného na poštovní poukázce poštovním úřadem, u něhož byla poukázka podána;

c) u bankovních převodů a převodů prostřednictvím státních spořitelen - podle data vystavení převodního příkazu; datum je uvedeno na převodním příkazu;

d) u akreditivů - podle data vystavení akreditivu; datum je uvedeno na blanketu akreditivu nebo příkazu.

Článek 34.

Počínajíc 1.červnem 1953 musí všechny příkazy k převodům a výplatám znít na částky v nových penězích. Příkazy, vystavené s datem od 1.června 1953 se proto považují za příkazy k převodům nebo výplatám v nových penězích.

Článek 35.

Osoby, které byly v hospodářských, rozpočtových a ostatních organizacích a zařízeních pověřeny vedením peněžního hospodářství, na příklad vedením pomocné nebo příruční pokladny,

musí předložit nejpozději 1.června 1953 vyúčtování vydaných peněz a současně vrátit nespotřebovaný zůstatek ve starých penězích.

Pokud by zůstatek starých peněz s příslušným vyúčtováním nebyl předložen ve stanovené lhůtě, jsou osoby, které odpovídají za vyúčtování, povinny zaplatit novými penězi neodvedenou nebo nevyúčtovanou částku starých peněz v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 36.

Osoby, které jsou podle předcházejícího článku povinny provést vyúčtování a nejsou v den, kdy je nutno předložit vyúčtování a vrátit zůstatek nevydaných hotovostí, v místě svého podniku, úřadu nebo organizace a nejsou ani s to ve stanovený den se dostavit na toto místo, musí ve stejné lhůtě zaslat svému podniku, úřadu nebo organizaci vyúčtování doporučeným, resp. peněžním dopisem, jestliže současně vracejí zůstatek nepoužitých hotovostí ve starých penězích.

Datum odeslání vyúčtování se zjistí podle razítka poštovního úřadu na doporučeném nebo peněžním dopise.

V tom případě, kdy podle tohoto článku vyúčtování bude neúplné nebo nebude odesláno ve stanovenou dobu, t.j. nejpozději 1.června 1953, jsou osoby, odpovídající za vyúčtování, povinny zaplatit nevyúčtovaný zůstatek jim svěřených hotovostí novými penězi v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz.

Článek 37.

Šeky a jiné dokumenty, na jejichž podkladě má banka nebo spořitelna vyplatit peníze, a které byly vystaveny do 31.května 1953, ale byly předloženy k proplacení dne 1.června 1953 nebo později, nebudou proplaceny.

Článek 38.

Závazky, které mají hospodářské, rozpočtové a ostatní organizace a zařízení zaplatit podle těchto směrnic ve výši jedné padesátiny dlužné částky, přepočtou tyto organizace podle stavu k 1.červnu 1953. Přepočet se provede tím způsobem, že ze zůstatků příslušných účtů, přepočtených v poměru 5 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz, se převede 9/10 na zvláštní "účet přepočtu závazků".

Článek 39.

Osoby, které předložením nesprávných výkazů nebo jiným způsobem vylákají při provádění peněžní reformy výhodu, která jim nepřísluší, stíhají a trestají se podle příslušných ustanovení trestního zákona.

Ministr financí:

Jaroslav Kabeš v.r.